

Sasvim za Boga - sasvim za ljude!

HILDEGARD BURJAN, ženi za socijalnu skrb, njezinu djelu i osobi posvećena je ova brošura. Kao kršćansko-socijalna saborska zastupnica u prvoj austrijskoj Republici i kao osnivačica vjerske sestrinske zajednice pokrenula je nove putove u socijalnoj politici, što su smjernice do u današnje vrijeme.

Dužni nalogu svoje osnivačice, navješćivati ljubav Božju služenjem drugima, CARITAS SOZIALIS (CS) nastavlja životno djelo HILDEGARD BURJAN.

Sasvim za Boga - sasvim za ljude

Socijalni pionirski rad:

«Majke, radnice u kući iz Beča»

«Savjest parlamenta»

prva kršćansko-socijalna saborska zastupnica

Caritas Socialis – naviještanje

ljubavi Božje socijalnim djelovanjem

Caritas Socialis -

angažman nekoć i danas

Sestrinska zajednica Caritas Socialis -

kako žive sestre danas

BILD «Bože, ako si ti – pokaži se meni!»

Sasvim za Boga – sasvim za ljude

Ljudi, koji u svom kasnijem životu uradiše odlučujuća djela, nisu bili svjesni svoga poslanja od početka. Da bi uvidjeli glavni cilj svog života, potreban je bio kao

prvo susret s drugim ljudima, sukob s novim duhovnim pokretima ili osobni životni udarci.

Tako i HILDEGARD BURJAN, osnivačica zajednice CARITAS SOCIALIS, imala je prvo pred očima znanstvenu karijeru, prije nego joj je preko stranputica postalo jasno, što je Bog s njom htio, i što bi trebala biti njezina životna zadaća.

30. siječnja 1883. godine bračnom paru Abrahamu i Berti Freund iz Görlitza kod Neisse, tada je pripadalo Prusko-šleskoj, rodila se druga kći. Djevojčica Hildegard rasla je u srednjostojećoj gradskoj obitelji, židovskog podrijetla, no vjerski neopredijeljenoj. Iz poslovnih razloga obitelj se preselila 1895. godine iz Görlitza u Berlin te 1899. u Švicarsku.

Hildegard se razvila u osobu koja je težila visokim idealima. Ona je bila usmjerena, kao i mnogi drugi mladi ljudi na kraju 19. stoljeća, na traženje cilja, ideala, za nečim velikim. Maturirala je 1903. godine i počela studij germanistike na sveučilištu u Zürichu. Posjećivala je uz to i filozofska predavanja, jer je imala puno pitanja – o smislu života, o istini... – i tražila je odgovore na njih. Preko filozofa Roberta Saitschika i mirovnog istražitelja Friedricha Foerstera susrela se prvi puta s kršćanskom misli.

U Hildegard je počelo zrijeti saznanje da će bezuvjetna težnja savršena čovjekova bića uvijek ostati nesavršena, ako Bog nije cilj svega učinjenog i urađenog. Osjećala je da mora donijeti odluku za svoj daljnji život, ali i nadvladati nutarnje prepreke. Milost vjere još nije imala.

Za vrijeme studija upoznala je studenta tehnologije Alexandra Burjana. Bio je Mađar i također židovskog podrijetla. Oženili su se 2. svibnja 1907. godine i preselili u Berlin. Hildegard je bila pri samom kraju studija.

9. listopada 1908. godine dovezli su ovu mladu ženu s jakim bolovima u bubrezima, u katoličku bolnicu St. Hedwig u Berlinu. Njezino se zdravstveno stanje naočigled pogoršavalo i morala je pretrpjeti više operacija. U Velikom tjednu 1909. godine bila je blizu smrti. Za njezino ozdravljenje liječnici su izgubili svaku nadu, a da bi joj ublažili bolove, dali su joj morfij. Na Uskrsnje jutro dogodilo se ono neshvatljivo – zdravstveno stanje teško bolesne Hildegard poboljšavalo se naočigled. Nakon sedam mjeseci provedenih u bolnici, otpuštena je kući. Posljedice ove teške bolesti, trpjela je svoj cijeli život.

Taj je doživljaj promijenio zacijelo njezin život. Hildegard je bila duboko potresena i uzdrmana, kako ju je Bog vodio. Osjetila je u sebi snagu da može vjerovati. Proživljeni primjer sestara redovnica sv. Boromeja koje su je njegovale – imale su tu i svog udjela. Ono što joj nije uspjelo shvatiti razumom i pameću, mogla je to shvatiti srcem. 11. kolovoza 1909. primila je sakrament krštenja.

Hildegard je počela oslušivati svoju nutrinu - Što je Bog želio od nje? Ona je samo jedno znala, da bi njezin nanovo darovani život morao sav pripadati Bogu i ljudima. Još u istoj godini, bračni par Burjan preselio se u Beč, gdje je Alexander dobio ponudu za vodeće mjesto u jednom poduzeću.

Hildegard se brzo priključila katoličkim krugovima u Beču, prije svega grupama, koje su razmišljale o iskazima prve socijalne enciklike «Rerum Novarum» (1891.) pape Leona XIII.

Na svoj socijalni angažman morala je Hildegard još čekati jer je bila trudna. Za njezino već narušeno zdravlje to je značilo opasnost za život. Na temelju svih medicinskih pokazatelja, liječnici su joj savjetovali pobačaj. Ona je to odlučno odbacila. 27. kolovoza 1910. rodila je kćer Lisu. Rađanje je dovelo majku ponovno blizu smrti, a duži boravak u bolnici bio je nužan.

U slijedećim godinama počela je Hildegard Burjan razvijati svoj «socijalni koncept» i slijediti životni cilj: osnutak vjerske sestrinske zajednice. Njezine mnogostrane i vremenski prezahtijevne karitativne i kasnije političke aktivnosti, doveli su je, kao i svaku drugu izvan obitelji angažiranu ženu i majku, u konfliktne situacije; zadovoljiti javnim i obiteljskim potrebama. Sâm njezin talent za organizaciju pomogao joj je da bi to svladala.

Obitelj Burjan imala je veliku kuću. Alexander je postao generalni direktor velikog industrijskog poduzeća. Svojom aktivnošću njezino ime „Hildegard“ u javnosti je postalo već pojmom.

Ugledne privredne i političke ličnosti bile su često gosti u kući Burjana. Za Hildegard je to značilo jedan život u dva suprotno stojeća svijeta: biti žena generalnog direktora i ujedno zastupnica potlačenih i bespravnih.

Neizmjerni zahtjevi trošili su njezinu snagu. Uz svoju kroničnu patnju, dobila je još i šećernu bolest, dijabetes. A imala je i poteškoća s visokim tlakom.

U kratkom vremenskom razdoblju, koje joj je još ostalo na raspolaganju za ostvarivanje svojih ideja, pokrenula je, u tadašnjoj socijalnoj misli nezamislivo, projekte koji su široki domet skrbi presudno promijenile. Duboka povezanost s

Bogom bila je polazište i motivacija za djelovanje i rad Hildegard Burjan. Bila je uvjerenjena da je njezina zadaća navješćivati ljubav Božju socijalnim djelovanjem. Osluškujući Njegovu volju i slušajući ljudske potrebe, pokušala je ostvariti tu zadaću.

Skoro pred smrt počela je u Beču pripremati gradnju crkve na spomen svom umrlom duhovnom prijatelju i pratiocu prelatu dr. Ignazu Seiplu.

Na današnjem području kotara Neu-Fünfhaus, (15. bečki kotar) trebala je nastati uz crkvu i - za tadašnje vrijeme potpuno nova misao – centar za socijalnu skrb. Polaganje kamena temeljca nije doživjela. 10. lipnja 1933. godine umrla je Hildegard Burjan u pedesetoj godini života.

Na njezinu grobnom kamenu, na centralnom bečkom groblju, stoji natpis koji je ona željela: IN TE, DOMINE, SPERAVI, NON CONFUNDAR IN AETERNUM – U tebe sam se, Gospodine, uzdala, da u vječnosti ne propadnem.

6. srpnja 1963. godine pokrenut je proces za proglašenje blaženom, osnivačice sestrinske zajednice CARITAS SOCIALIS, Hildegard Burjan.

Na kraju procesa o čudima i nakon eshumiranja od 4. svibnja 2005. godine, njezini posmrtni ostaci počivaju u kapeli Hildegard Burjan u Centru zajednice sestara Caritas Socialis.

„S novcem i sitnicama ne može se pomoći jednom čovjeku, njega se mora odmah postaviti na noge i dati potpuno uvjerenje: Ja sam netko i ja mogu nešto učiniti.“

Socijalni pionirski rad:

“Majke, radnice u kući iz Beča“¹

Beč je na prekretnici stoljeća. Grad pun života i snage. Duhovni centar Dunavske monarhije. Ali svi ne vidješe taj sjaj. Radnike i male poduzetnike nije štitila nikakva „socijalna mreža“. Bolest ili biti bez posla za njih je značila pad u bijedu. Posebno su bile pogođene „radnice u kući“, koje su najviše bile zaposlene u tekstilnoj industriji. A za tjednu zaradu od 12 krona, koliko je samo za život potrebno, morale su raditi i po petnaest sati.

¹ „Heimarbeiterinnen“ Radnice u kući bile su žene koje su tekstil (materijal) dobivale u tvornici, ali su ga kod kuće šivale, jer su se morale brinuti o obitelji.

Hildegard Burjan je prepoznala, koliko političke vatre u sebi nosi bespravnost tih ljudi. Još se nije ni navikla u Beču živjeti, a počela se intenzivno baviti već 1910. godine sa „socijalnim pitanjima“ i razvila je koncept, koji polazi od sasvim jednog novog polazišta. Danas bi se to zvalo: „pomoć za samopomoć“. Neobično je bilo za ondašnje socijalno shvaćanje, kako je to ona počela. Zajedno sa svojim dobrovoljnim suradnicama, tražila je žene u njihovim stanovima, koje bi razumjele njezinu molbu i za nju se oduševile. Ona je majkama-radnicama u kući skrenula pažnju na njihova prava i zajedno s njima napravila bi popis zahtjeva za poboljšanje situacije.

13. prosinca 1912. godine osnovano je u Beču „Društvo kršćanskih radnica u kući“. Hildegard Burjan je organizirala za članove velike narudžbe, s tim je isključila prekupce, i tako postigla veće plaće. Članovima je bilo ponuđeno: porodijska zaštita, potpora u bolesti i smrtnom slučaju, pravna zaštita kao i mogućnost daljnjeg školovanja i izobrazbe.

16. travnja 1914. godine Hildegard Burjan održala je predavanje dan prije „2. austrijskog katoličkog dana žena“, u kojem je ukazala na potrebu sveopće zajedničke odluke svih „radnica u kući“, kojom bi napokon mogle postići u državi prijeko potrebne zakonske regulative ovog staleža. Ona je pokazala pritom, posebno s ovim radom povezane neprilike – dječiji rad. Četrnaest sati radni dan vrijedio je često kod jednog šestogodišnjaka kao pravilo. Sve industrijske grane služile su se ovim „jeftinim“ radnim snagama, jer već postojeći zakoni o zaštiti djece bili su bez kontrole.

Na kraju referata ohrabreni slušatelji proglasili su Hildegard Burjan „Majkom, bečkih kućnih radnica“.

1914. godine započeti rat primorao je Hildegard Burjan na druge prioritete u njezinu socijalnom konceptu. I dalje su njezina briga bile žene. Ona je organizirala šivaća mjesta i centar za pronalaženje posla. Među ostalim organizirala je naveliko kupovinu živežnih namirnica. Uz to je postavila na noge 1917. godine akciju pomoći za potrebe stanovnika Krušne gore (Erzgebirge).

Hildegard Burjan nije imala samo talent za dobru organizaciju, nego je dobro razumjela kako za svoje ideje pridobiti i dobrovoljne suradnike, koji su često dolazili iz visokih društvenih slojeva. Vještinu u pribavljanju novca za sve svoje projekte pokazala je u pronalaženju novčanih izvora iz kojih bi plaćala svoje aktivnosti.

U vremenu slabljenja i nestajanja monarhije, Hildegard Burjan zauzimala se nakon rata za prava žena već u novoj državnoj formi. Prilikom jednog predavanja

1917. godine, pred kršćanskim radnicama, ukazala je na to da su se životne prilike žena kroz rat promijenile, jer su one u teškim vremenima morale zamjenjivati svoje muževe. Žene bi preuzimale zadaće iz kojih su prije bile isključivane, a sada bi ih željele nastaviti. Mišljenje Hildegard Burjan bilo je slijedeće: One ne smiju postati prva žrtva ponovne muški orijentirane radničke politike. Cilj je bio: Ista plaća za isti rad.

Svojim socijalnim angažmanom i hrabrim nastupom za prava žena Hildegard Burjan postala je vrlo važna osoba u očima vodećih muškaraca Kršćansko-socijalne stranke.

„Vjerska ujedinjenja danas su nedovoljna... Mi moramo predstavljati jednu vodeću snagu, ako ne želimo mirno promatrati, kako se iznad naših glava vlada i ruši... Potpuno zanimanje za politiku pripada praktičnom kršćanstvu.“

„Savjest sabora“ - prva Kršćansko-socijalna saborska zastupnica

Bečki nadbiskup, kardinal Friedrich Gustav Piffl, dao joj je ime „Savjest parlamenta“, a vođa Kršćansko-socijalne stranke, svećenik dr. Ignaz Seipl, rekao je o njoj: Ja ne vidjeh nijednog muškarca s ovako izrazitom političkom nadarenošću i s takvom tankoćutnošću, kao ovu ženu.

24. studenog 1918. godine vodila je Hildegard Burjan kao predsjednica prvi politički kršćanski sabor. Njezin joj je instikt govorio da bi politički angažman žena bio sada nužno potreban. S novim izbornim zakonom od 21. listopada 1918. godine žene su dobile po prvi put pravo aktivnog i pasivnog biranja. One su se mogle sada same zauzimati za svoja prava među radnicima i na polju izobrazbe.

3. prosinca 1918. godine ušla je Hildegard Burjan u općinski savjet i postala je zamjenicom predsjednika Kršćanske-socijale, tada velikom radničkom vođi Leopoldu Kunschaku.

Na temelju njezine političke sposobnosti imenovana je kandidatkinjom za prve izbore nove republike za „konstituirajući njemačko-austrijski nacionalni sabor“. Nadali su se da će s njom posebno na prvim izborima, na kojima su žene mogle birati, pobuditi mnoge žene za izbore. Radi narušenog zdravlja i obaveza prema svojoj

obitelji, razmišljala je, da li ovu ponudu prihvatiti? Njezino prihvaćanje ovisilo je naposljetku najviše o njezinu socijalnom angažmanu, prije svega za grupu ljudi na rubu društva i o njezinoj spremnosti da se zauzme za prava žena.

Kao kršćanka osjećala se dužnom prihvatiti tu ponudu. Ona je u njoj vidjela novu mogućnost, da kroz ovo političko djelovanje može još nešto pridonijeti za poboljšanje životnih uvjeta tih ljudi. Bog joj je dao sposobnost za to i ona je smatrala ispravno prihvatiti ovu ponudu koju je shvatila kao svoju zadaću.

12. ožujka 1919. godine stajala je Hildegard Burjan po prvi puta u parlamentu za govornicom. Među Kršćansko-socijalnim zastupnicima bila je jedina žena. U socijalno-demokratskom taboru nasuprot njoj stajalo je 7 zastupnica.

Za vrijeme njezina skoro dvogodišnjeg zastupničkog rada, pokrenula je Hildegard Burjan mnoge inicijative: Postavljala je zahtjeve za proširenje državne majčinsko-dojenčadske zaštite i zahtijevala namještanje preko socijalnog osiguranja „kućne negovateljice“ za roditelje. Na polju obrazovanja zauzimala se za školovanje i daljnju izobrazbu žena. Osim toga zauzimala se i za povećanje proračuna za školovanje djevočica, kao i za izjednačenje muškarca i žena u državnim službama.

Jedna od njezinih najbitnijih zasluga bijaše prihvaćanje „zakona o kućnim pomoćnicama“. To je bio prvi pravni temelj da bi se za tu grupaciju stvorili radni i platni uvjeti. Zastupnici Hildegard Burjan uspjelo je u ovom slučaju i iznad stranačkih barijera, u kojima su obje strane vrlo ideološki nastupale, postići zajednički konsenzus.

Na temelju stalne napetosti unutar crveno-crne koalicije, raspisani su 1920. godine novi izbori. Hildegard Burjan saopćila je vodstvu stranke, da se ona ne želi više kandidirati i da želi napustiti politiku.

Za svoju odluku navela je slijedeće razloge: njezino zdravstveno stanje, zbog svog političkog angažmana i rada nije imala dovoljno vremena za svog muža i svoje dijete, zatim stranačku spregu, koju nije mogla uvijek prihvaćati zbog svojih kršćanskih shvaćanja. A ono što je prešutjela, bilo je, da je često trpjela u svojoj stranci sve pojačanije antižidovstvo. Često bi padale aluzije na njezinu osobu i podrijetlo. Antižidovske parole ulazile su sve više u političko razračunavanje.

„Mi želimo nešto novoga, ne nešto što već postoji, već nešto vremenu prilagođeno, bez klauseure ili samostanske forme, nego nešto pokretno i uvijek spremno za pomoć ljudima kada iskrsne.“

Caritas Socialis – naviještanje Božje ljubavi socijalnim djelovanjem

„Caritas Christi urget nos“ – „Ljubav Kristova nas goni“. Ove riječi svetog Pavla izabrala je osnivačica za svoj izborni slogan. Ništa ne može bolje opisati cilj ove crkvene zajednice. Ispunjeni Božjom ljubavlju i u nasljedovanju Njega trebale bi se žene, koje bi zato potpuno stajale na raspolaganju, onima se obratiti, koji su zaboravili vjerovati kroz svoju tešku životnu situaciju.

Hildegard Burjan dogovarala je svoju namjeru s ljudima koji su bili uz nju, a tako i s prelatom Ignazom Seipelom. On je postao slijedeće godine duhovni vođa i savjetnik nove sestrinske zajednice CARITAS SOCIALIS.

Hildegard Burjan je željela vjersku sestrinsku zajednicu, čiji bi se članovi potpuno stavili u službu ljudi. One bi trebale biti tamo gdje je potrebno, gdje se ne radi samo o materijalnoj, nego prije svega u duhovnoj potrebi. Ljubav Božju učiniti vidljivom preko socijalne djelatnosti, to je bila smjernica prema cilju koji je zahtijevao novi oblik zajedničkog života.

1919. je godina osnutka duhovne zajednice CARTAS SOCIALIS. Kod primanja u zajednicu sestre bi obećavale: živjeti prema savjetima evanđelja u poslušnosti, siromaštvu i čistoći. One su izgovarale molitvu ređenja koju je Hildegard Burjan sastavila, koja je bila udana i majka, a ujedno i prva predstojnica.

Priljev ovoj novoj zajednici bio je na početku vrlo velik. CS-ove sestre bile su prije svega tražene za pomoć mladeži i onima koji su bili u opasnosti. One su preuzele brigu i odgoj za mladež s poteškoćama u odgoju i za prostitutke. Hildegard Burjan je polazila s tom mišlju, da te grupe na rubu društva pokuša pomoći i omogućiti im ponovni povratak u normalani životni kolosijek.

1924. godine CARITAS SOCIALIS je otvorio Majka-dijete-dom za neudane žene. Tada je to bilo revolucionarno djelo za ondašnje društveno mišljenje, jer se time „samo nemoral još više širi“.

Taj posebni angažman sestara postao je u javnosti vrlo brzo poznat. Općinski centri za skrb obraćali su se Hildegard Burjan da im pošalje CS-ove sestre za područja rada, za koja nisu našli druge odgovarajuće osobe. Tih godina Hildegard

Burjan obnovila je misije na kolodvorima i organizirala mjesta za obitavanje nezaposlenih žena. U tadašnje vrijeme velike nevolje i nezaposlenosti ovo je bilo prijeko potrebno. Snagom svoje uvjerljivosti pridobivala je često i državne ustanove za financiranje svojih projekata.

1926. godine po prvi puta je CARITAS SOCIALIS dospio u inozemstvo. Glas koji se o njima širio, za njihovo jednostavno djelovanje i njihovu hrabrost, pa i pred novim izazovima ne gledati unatrag, prodrijelo je izvan granica. Njih su tražili u Berlin i München, ali prije svega u bivšu Čehoslovačku republiku. Ondje je mogla Hildegard Burjan ostvariti područje rada, na što je u Austriji nailazila na veliko protivljenje, naime pomoć u obiteljskoj njezi.

Kad je 1933. godine Hildegard Burjan umrla, CARITAS SOCIALIS bijaše već poznata zajednica izvan granica biskupije i države. „Ja sam CARITAS SOCIALIS predala Bogu, Bog će ga dalje voditi“, bile su to riječi osnivačice na smrtnoj postelji.

Tri godine nakon njezine smrti 1936. godine CARITAS SOCIALIS je postao „zajednica s biskupijskom dozvolom“² i 1960. godine, za vrijeme pape Pavla VI., proglašena je „zajednicom s papinskom dozvolom“³.

S punom odgovornošću se Hildegard Burjan pobrinula za nastavak svoga životnoga djela. Sestre, sve do danas, vode i dalje povjereno im djelo u smislu svoje osnivačice.

„Socijalno djelovati znači također spriječiti, odnosno provalije, koje u društvu nastaju, pokušati premostiti s krćanskom ljubavlju i sa srcem punim osjećaja.“

CARITAS SOCIALIS – njegov angažman onda i danas

Situacija u međuratnom vremenu sve se više pogoršavala. S ulaskom nacional-socijalista 1938. godine Austrija je prestala postojati. CARITAS SOCIALIS smio je nastaviti svoje djelovanje samo unutar crkve. CS-ove sestre radile su za vrijeme rata u bolnicama za zarazne bolesti i u to vrijeme postale su kontakt-osobe za izbjeglice, nestale osobe i osobe koje su se digle protiv nacional-socijalističkog pokreta. Tako je npr. CS-ova sestra Verena Buben 1940-tih godina radila pod osobnim

² Prema crkvenom zakonu ove zajednice mogu djelovati gdje god žele, ali su uvijek odgovorne svome biskupu.

³ A s papinskom dozvolom odgovorne su izravno „Kongregaciji za redovničke ustanove“ u Rimu.

pokroviteljstvom kardinala Theodora Innizera koji je pokrenuo „Nadbiskupsku skrb za nearijevske katolike u Beču“.

Nakon rata izbjeglice i povratnici su im bili glavna zadaća. Svoja mjesta u Njemačkoj i u bivšoj Čehoslovačkoj morale su CS-ove sestre napustiti iz političkih razloga.

S. Verena Buben, (slika lijevo) u svom radu za nearijevske katolike.

Nakon 1948. godine CARITAS SOCIALIS ponovno ide preko granica: Južni Tirol, Bayern, Rim, Brazil i Betlehem. S Betlehemom su se CS-ove sestre morale oprostiti nakon 17 godina rada s djecom. U Brazilu / Parana je CARITAS SOCIALIS – već potpuno u rukama domaćih sestara, koje djeluju među najsiromašnijim slojevima društva. Na njihovu inicijativu i s njihovom pomoću, su obitelji iz jadnih i bijednih stanova i kuća dobile nove domove i izobrazbu. CS-ove sestre djeluju u biskupijama Guarapuava i Curitiba: u pastoralu s djecom, u programu protiv neishranjenosti i na razvoju cijele obitelji. Sestre su tako mogle u vjeri kroz mnoge godine postaviti bitne socijalno-političke akcente i naravno pokrenuti pozitivne promjene. U brazilijanskim sestarskim zajednicama ne rade sestre samo u pastoralu, nego često pokreću konkretne socijalne projekte.

U Austriji su CS-ove sestre vodile zadnjih desetljeća kuću za duhovne obnove i godišnje odmore u Maissau u Donjoj Austriji. U zajedničkom radu s vikarijatskim dušebrižnicima za mladež Bečke nadbiskupije angažirale su se sestre i u duhovnom centru za mlade Oberleis u Weinviertel (Vinskoj četvrti).

Djelovanje se sestara kroz ova desetljeća uvijek iznova mijenjalo. Osim u vlastitom socijalnom radu, sestre također rade u crkvenim i socijalnim ustanovama. Sestre završavaju školovanje za socijalni i pastoralni rad i tako se angažiraju na različitim područjima: za djecu s tjelesnim oštećenjima, za bolesne, osobe koje trebaju skrb i njegu, za trudnice i samohrane majke u konfliktnim situacijama, za obitelji i ostavljene osobe u nevolji. Također su angažirane u izobrazbi starijih osoba, u duhovnom praćenju i duhovnim vježbama, te u župama. CS-ove sestre bile su mjerodavne i još uvijek su zastupljene u otvaranju i promoviranju rada u Hospicu u Austriji. U Görlizu, rodnom gradu Hildegard Burjan, na njemačko-poljskoj granici, CS-ove sestre djeluju kao pastoralne suradnice u staračkim domovima i bolnicama. Sestre se angažiraju u Münchenu u okviru misije na kolodvorima za putnike u nevoljnim situacijama i beskućnike. Rade i sudjeluju u Mađarskoj, a ponekad u

karitativnim projektima u Ukrajini. U kojim potrebama i nevoljama mogu pomoći, ovisi o sposobnostima i nadarenosti članova.

Poznat je već tradicijski božićni sajam CARITASA SOCIALIS koji se održava svake godine vikendom prije prve adventske nedjelje. Od prodaje ručno izrađenih poklona i razne vrste kekseva pomaže se samostojećim majkama i ljudima u nevolji. Mnoge dobrovoljne suradnice i jedan prominentni odbor dama, već desetljećima potpomažu ovaj Božićni sajam.

U CS-ovim savjetovalištim u Beču, (Socijalna pomoć i savjetovalište, savjetovalište za žene i obitelji) školovane savjetnice nude besplatno savjetovanje i na duže vrijeme u socijalnim, osobnim, pravnim i društvenim pitanjima. Često pomaže samo jedan razgovor u teškom životnom položaju, kako se snaći u teškoj situaciji, izgubljenosti, rastavi ili kako žalost prebroditi, a tu su i pitanja o smislu i orijentaciji vlastitog života. Za brzu pomoć u materijalnim poteškoćama, oni koji traže pomoć, dobivaju odjeću i druge načine pomoći.

Obitavalište za majku i dijete nudi privremenu mogućnost stanovanja za samohrane majke do troje djece. U pratnji socijalnih radnika i odgajatelja pokušavaju ove majke razviti perspektive za svoj život i život svoje djece.

Da bi se mogao prilagoditi aktualnim prilikama vremena i da bi dao svoj doprinos Crkvi i društvu, CARITAS SOCIALIS mora uvijek iznova ispitivati smjernice svojih ponuda.

1987. godine zajednica setara dala je izraditi studiju, kako bi u budućnosti lakše pronašli „grupe koje su potrebne socijalne pomoći“. Iz toga se vidjelo, da su potrebni novi koncepti između ostalog za stare i nemoćne ljude, samohranu i nezaposlenu mladež. Iz toga je slijedilo da se ponuda za samohrane u obitavalištu za majku i dijete i savjetovalište za žene i obitelji povećavala i dalje razvijala. I u radu s mladima postavljeni su novi naglasci. Na temelju dosadašnjeg iskustva u njezi i skrbi za starce nastao je koncept CS-ovih njegovališta i socijalnih centara kao rezultat ovoga novo-orijentiranoga razvoja. Od 1993. godine postoji CS-GmbHs (društvo s ograničenim jamstvom) za vodstvo tih njegovališta i skrbništva, koje su zajednica sestara s 1. siječnjem 2003. godine prenijele u privatnu zakladu CARITAS SOCIALIS. Svrha privatne zaklade je, ustanovu CARITAS SOCIALIS dugoročno osigurati i osnivačku karizmu očuvati živućom.

Čovjek, kojeg se njeguje, stoji u centru sveg djelovanja sa svojom poviješću i svojim željama. Njegova je potreba mjerilo za profesionalnu njegu i skrb na

najnovijem stupnju razvoja. Cilj je individualna pomoć, koja omogućava samostalan život. U CS-ovim centrima za njegu i socijalnu skrb vlada atmosfera sigurnosti i skrovitosti. Ljudi, koji se ovdje njeguju, trebaju se ugodno osjećati i uzimaju se ozbiljno u njihovoj nadi i težnji. Shvaćanje vjerskih potreba, osobnih strahova i nevolja, ohrabljivanja i okrepâ, kao i spremnosti za pomoć, pri osobnom životnom pogledu unatrag, nadopunjavaju potpunu ponudu za ljude u njezi.

Kronični bolesnici i starci nalaze ovdje profesionalnu njegu i skrb u okviru tzv. „lančane pomoći“. Posebne ponude u stacionarima s kratkim i dugim vremenskim razdobljima negovanja (geriatrijska njega, MS (Multiple Sklerose) – odjelna njega, odjel za Alzheimerovu bolest), pokretno i stacionirano konačište (Hospiz) Rennweg, kao i dnevni centri (Intergrativni gerijatrijski centar, dnevni centri za bolesnike od Alzheimerove bolesti, MS dnevni centri) i službe CS-ove skrbi kod kuće mogu se također povremeno primijeniti. Uz to na dva mjesta postoji dječiji vrtić i poslijepodnevna briga za djecu (Hort).

U socijalnim centrima za njegu i skrb CS-a rade suradnici i suradnice i CS-ove sestre (ove zadnje posebno u socijalno pastoralnim službama). Zajednički napravljena misao vodilja CS-a tvori temelj zajedničkoga rada. Sestre i suradnici i suradnice snose zajedno odgovornost i pokušavaju, „potrebe vremena u korijenu spriječiti“, primjereno nalogu svoje osnivačice Hildegard Burjan. Dobrovoljni pomoćnici i prijatelji podupiru CS u njegovu radu.

„Svijest, da pripadaš jednoj zajednici, jača svakog pojedinca.“

Sestrinjska zajednica CARITAS SOCIALIS – kako žive sestre danas

„Gospodine, dopusti mi ukorijeniti se duboko u tebi, da bi se mogla daleko napolje usuditi.“ (S. Elia Niklas CS)

Ljubav Božju učiniti osjetljivom i vidljivom kod ljudi, među kojima one žive i rade – to je jasan cilj žena, koje se priključe zajednici CARITAS SOCIALIS.

Što motivira danas ljude da si postave ovakav cilj, priključe se zajednici, izaberu način života, koji baš i nije u modi našega vremena?

Zauzeti se za ljude u krizama i teškim situacijama, sudjelovati u poboljšanju struktura, to znači, tražiti sam odgovore na bitna životna pitanja, sam imati stav i pustiti se izazovu te ovakve pokušaje napraviti.

To nije uvijek jednostavno. Snaga zato dolazi iz molitve i zajednice. Dnevna osobna molitva, slavljenje svete mise i zajednička molitva pojačavaju povjerenje. To čini Krista prisutnim i živim. On je Centar zajednice.

Sestre iskazuju svoju pripadnost svojim zajedničkim znakovima. One žive u zajednici. To je poklon ali ujedno i izazov. Danas mnogi doživljavaju povrede i lomove ljudskih odnosa. Može li uopće postojati zajednica, u kojoj uspijeva, da jedno drugo ne skreše i ne skuči? To je pokušaj živjeti u jednoj zajednici, biti jedno drugom suputnik na vjerskom i životnom putu, jedno od drugoga učiti, jedno s drugim rasti i shvatiti različitosti kao šansu.

Duhovne su zajednice podređene promjenama. Danas to ovisi posebno o profilu i odlučnosti svakog osobno. Susretne li danas čovjek zajednicu – to je za oboje jedna pustolovina. Ovdje neće nitko biti skresan, pravilno podrezan ili stavljen u već napravljene kalupe. Put u zajednicu sestara vodi kroz probno vrijeme, u kojem ispituju zvanje kako kandidatkinja tako i zajednica. Zajednica otkriva svoje crte na licu kandidatkinje i ove iste ucrtava u lice zajednice. Čovjek susreće CARITAS SOCIALIS. To znači: Bog ih želi promijeniti.⁴

Na ređenju se sestre povezuju s Bogom i sa zajednicom. One obećavaju da će živjeti u siromaštvu, čistoći i poslušnosti. U jednoj zajednici u kojoj zapravo možeš sve „imati“, siromaštvo obećati je zahtjevno. Siromaštvo – to može značiti: njegovati jednostavni životni stil u pogledu i sa srcem za siromašne. Siromašno htjeti živjeti, znači solidarno i odgovorno živjeti, sa svojim osobnim granicama i u granicama drugih naučiti živjeti i sebe uvijek angažirati za pravednu raspodjelu dobara.

Također i neudaja danas nije mali izazov. Mnogi se pitaju: može li uopće takav jedan život biti ispunjen, ako se odreknem živjeti bez životnog partnera i vlastite obitelji? Je li uopće vjernost moguća u ovom našem brzom vremenu?

Neudaja za sestre ne znači živjeti bez povezanosti s drugima. Njihov svjesni Da za Krista i za zajednicu nosi i čuva njihov život. Prema nalogu Hildegard Burjan članovi zajednice CARITAS SOCIALIS su tu za ljude u njihovim mnogostrukim nevoljama. S njima se oni povezuju i daju ih osjetiti, da i oni imaju svoje ljudsko i

⁴ Usp. Pawlowsky P., Caritas Socialis. Program Život Rad, vlastito izdanje Caritas Socialis, Wien 1979.

osobno dostojanstvo. To je za sestre poseban oblik živjeti svoju ženstvenost: ljubiti i život omogućiti. S tim daju znak da je Božje kraljevstvo već među nama.

Obećati poslušnost, sadrži mnogo toga. Znači slušati i biti pažljiv: Što to Bog želi? Kako susreće On svakog pojedinačno: u svojoj riječi, u zajednici, u svakodnevnicu, u znakovima vremena. Poslušna biti znači, ne svoju volju po svaku cijenu progurati, nego Božju volju tražiti i živjeti. To znači kao pojedinac biti spreman, imati cjelinu pred očima i prema tome se usmjeriti, što Bog preko zajednice CARITAS SOCIALIS želi u svijetu pokrenuti.

U primjećivanju lijepih Božjih znakova na ovome svijetu CARITAS SOCIALIS može i dalje biti, što stajalo je u namjeri Hildegard Burjan: „CARITAS SOCIALIS je nešto postajuće, ništa nedovršeno“, zajednica, koja je pokretljiva i spremna reagirati na nevolje svoga vremena.

O životu i djelu Hildegard Burjan govore slijedeća izdanja:

GERL-FALKOVITS H.-B., KRONTHALER M., FREITAG J., "Handeln aus der Kraft des Glaubens", Eigenverlag Caritas Socialis, Wien 2004

GRESHAKE G., "Spiritualität heute. Die spirituelle Gestalt Hildegard Burjans", Eigenverlag Caritas Socialis, Wien 2003

KRONTHALER M., "Die Frauenfrage als treibende Kraft. Hildegard Burjans innovative Rolle im Sozialkatholizismus und Politischen Katholizismus vom Ende der Monarchie bis zur ‚Selbstausschaltung‘ des Parlamentes", Graz-Wien-Köln 1995

SCHÖDL I. (Hrsg.), "Hoffnung hat einen Namen. Hildegard Burjan und die Caritas Socialis", Innsbruck 1995

SCHÖDL I., "Zwischen Politik und Kirche - Hildegard Burjan", Mödling 2000

Impressum:

Vlasnik, izdavač i nakladnik:

Schwesterngemeinschaft Caritas Socialis,
1090 Wien, Pramergasse 9, Tel.: +43 1 310 38 430

E-Mail: srn.caritas-socialis@chello.at

Internet: www.caritas-socialis.or.at

Odgovorna: s. Maria Judith Tappeiner CS

Redakcija: Prof. Ingeborg Schödl, s. Karin Weiler CS

Preveo s njemačkog: mr. Rudolf Mijoč